

Rok akademicki: 2019/2020

ID zajęć: 508615

ETAP: Semestr zimowy

Informacje ogólne:

Prowadzący: dr hab. Bogusława Lachowska

Organizator: Wydział Nauk Społecznych
Instytut Psychologii

Liczba godzin tygodni / semestr: 2 / 30

Jezyk wykładowy: Język polski

Kierunek studiów: Psychologia (stacjonarne jednolite magisterskie)

Lokalizacja w planach rocznych: Rok II - Semestr 3

Punkty ECTS: 3

Forma zaliczenia: Egzamin

Cele przedmiotu:

C1- Zdobyć wiedzy na temat godzenia wielorakich ról społecznych przez człowieka dorosłego. C2-Opanowanie umiejętności wykorzystania wiedzy teoretycznej z zakresu psychologii do analizowania i interpretowania zachowań pracowników godzących role zawodowe z rodzinnymi. C3- Nabycie przekonania o potrzebie wspierania jednostek, grup i organizacji w aspekcie ich kompetencji psychospołecznych związanych z godzeniem wielorakich ról społecznych przez pracownika.

Wymagania wstępne:

W1 - Posiadanie podstawowej wiedzy z zakresu psychologii
W2 – Posiadanie wiedzy ogólnej w zakresie szkoły średniej

Efekty kształcenia dla przedmiotu:

WIEDZA

EK1 - zna wybrane koncepcje wzajemnych oddziaływań między pełnionymi rolami społecznymi oraz ma wiedzę na temat psychologicznych aspektów rodziny, pracy, organizacji i zarządzania w kontekście godzenia wielorakich ról społecznych K_W12

UMIEJĘTNOŚCI

EK2 - potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii oraz powiązanych z nią dyscyplin do analizowania i interpretowania ludzkich zachowań w kontekście pełnienia wielorakich ról społecznych K_U01

EK3 - potrafi wskazać i opisać uwarunkowania (osobowe, społeczne oraz kulturowe) zachowań człowieka pełniącego wielorakie role społeczne posługując się wybranymi podejściami teoretycznymi a także przewiduje ich konsekwencje K_U01; K_U07

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (POSTAWY)

EK4 - ma świadomość znaczenia sfery psychicznej człowieka dla dopasowania pracy i życia pozazawodowego oraz posiada przekonanie o potrzebie wspierania jednostek i grup w aspekcie ich kompetencji psychospołecznych związanych z godzeniem wielorakich ról społecznych K_K04

Metody dydaktyczne:

metoda wykładu z wykorzystaniem środków przekazu audiowizualnego

Kryteria oceny i sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia:

Ocena bardzo dobra:

Wiedza: student ma bardzo dobrze ugruntowaną i uporządkowaną wiedzę z zakresu wybranych koncepcji wyjaśniających wzajemne oddziaływania między pełnionymi rolami społecznymi oraz na temat psychologicznych aspektów rodziny, pracy, organizacji i zarządzania w kontekście godzenia wielorakich ról społecznych.

Umiejętności: student umie poprawnie wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii do analizowania i interpretowania zachowań pracowników godzących role zawodowe z rodzinnymi.

Kompetencje: student prezentuje ugruntowane i głębokie przekonanie o potrzebie wspierania rodzin, jednostek, grup i organizacji w aspekcie ich kompetencji psychospołecznych związanych z godzeniem wielorakich ról społecznych przez pracownika

Ocena dobra:

Wiedza: student ma wiedzę z zakresu wybranych koncepcji wzajemnych oddziaływań między pełnionymi rolami społecznymi oraz na temat psychologicznych aspektów rodziny, pracy, organizacji i zarządzania w kontekście godzenia wielorakich ról społecznych.

Umiejętności: student umie wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii do analizowania i interpretowania zachowań pracowników godzących role zawodowe z rodzinnymi.

Opis zajęć: Psychologia ról rodzinnych i zawodowych (PBIP) (wykład)

Kompetencje: student prezentuje przekonanie o potrzebie wspierania rodzin, jednostek, grup i organizacji w aspekcie ich kompetencji psychospołecznych związanych z godzeniem wielorakich ról społecznych przez pracownika

Ocena dostateczna:

Wiedza: student ma powierzchowną i bardzo ogólną wiedzę z zakresu wybranych koncepcji wzajemnych oddziaływań między pełnionymi rolami społecznymi oraz na temat psychologicznych aspektów rodziny, pracy, organizacji i zarządzania w kontekście godzenia wielorakich ról społecznych.

Umiejętności: student z trudem wykorzystuje wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii do analizowania i interpretowania zachowań pracowników godzących role zawodowe z rodzinnymi.

Kompetencje: student w niewielkim stopniu jest przekonany o potrzebie wspierania rodzin, jednostek, grup i organizacji w aspekcie ich kompetencji psychospołecznych związanych z godzeniem wielorakich ról społecznych przez pracownika

Ocena niedostateczna:

Wiedza: student nie ma wiedzy z zakresu wybranych koncepcji wzajemnych oddziaływań między pełnionymi rolami społecznymi oraz na temat psychologicznych aspektów rodziny, pracy, organizacji i zarządzania w kontekście godzenia wielorakich ról społecznych.

Umiejętności: student nie umie poprawnie wykorzystać wiedzy teoretycznej z zakresu psychologii do analizowania i interpretowania zachowań pracowników godzących role zawodowe z rodzinnymi.

Kompetencje: student nie prezentuje przekonania o potrzebie wspierania rodzin, jednostek, grup i organizacji w aspekcie ich kompetencji psychospołecznych związanych z godzeniem wielorakich ról społecznych przez pracownika

Treści programowe przedmiotu:

Historyczne uwarunkowania zainteresowania psychologią problematyką wielorakich ról społecznych w życiu człowieka. Psychologiczne aspekty pełnienia przez pracownika ról rodzinnych (szczególnie: rodzica, małżonka, osoby sprawującej opiekę nad chorym członkiem rodziny itd.) oraz wpływ tych ról na funkcjonowanie w obszarze pracy. Podstawowe koncepcje psychologiczne dotyczące roli pracy w życiu człowieka oraz wpływu pracy zawodowej na życie pozazawodowe. Psychologiczne mechanizmy łączące różne role społeczne. Efekty pełnienia ról rodzinnych i zawodowych w odniesieniu do jednostki, jej rodziny i organizacji. Czynniki utrudniające godzenie ról zawodowych z pozazawodowymi, występujące na poziomie jednostki, organizacji i rodziny. Czynniki umożliwiające synergję między pracą i rodziną, występujące na poziomie jednostki, organizacji i rodziny. Specyfika godzenia ról rodzinnych i zawodowych na różnych etapach w cyklu życia rodziny pracownika. Potencjał, wyzwania i zagrożenia dla godzenia wielu ról związane ze współczesną kulturą i przemianami technologicznymi oraz cywilizacyjnymi. Zasady etyczne obowiązujące w pracy psychologa. Podstawowe zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz odpowiedzialności prawnej psychologa.

Literatura:

Literatura podstawowa

1. Lachowska B. (2012). Praca i rodzina – konflikt czy synergia? Konflikt i facylitacja między rolami rodzinnymi i zawodowymi – uwarunkowania i znaczenie dla jakości życia kobiet i mężczyzn, Lublin: Wydawnictwo KUL.
2. Lachowska B. (2012). Konflikt i facylitacja między rolami rodzinnymi i zawodowymi a jakość życia pracujących rodziców. Psychologia Społeczna, tom 4, 353-371.
4. Lachowska B. i Łaguna M. (2011). Życie osobiste i praca zawodowa – nie tylko konflikt ról. W: B. Rożnowski i M. Łaguna (red.). Człowiek w pracy i organizacji. Perspektywa psychologiczna (185-205). Lublin: Wydawnictwo KUL.
5. Ten Brummelhuis L. i Bakker A. (2012). A resource perspective on the work-home interface. American Psychologist, 67, 7, 545-556.

Literatura dodatkowa:

1. M. Braun-Gałkowska, 2008, Psychologia domowa, Wydawnictwo KUL, Lublin
2. M. Braun-Gałkowska, 1994, W tę samą stronę, Warszawa
3. Lachowska B. (2008). Człowiek dorosły wobec wymagań związanych z funkcjonowaniem w różnych sferach życia: zawodowej i rodzinnej. Psychologia Rozwojowa, tom 13 nr 1, 101 – 114.
4. Lachowska B. (2012). Strategie współdziałania stosowane przez małżonków w dual-earner couples, sprzyjające synergicznemu dopasowaniu pracy i rodziny. W: Z. Uchnast (red.). Synergia a dobro wspólne (283-301). Lublin-Nowy Sącz: TN KUL i WSB-NLU.
5. Lachowska B. (2011). Charakterystyki środowiska rodzinnego a intencja odejścia z organizacji. W: L. Golińska i E. Bielawska-Batorowicz (red.). Rodzina i praca w warunkach kryzysu (453-469). Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.
6. Lachowska B. (2010). Konflikt i facylitacja jako mechanizmy wzajemnych oddziaływań pracy i rodziny – analiza różnic płciowych. W: T. Rostowska i A. Peplińska (red.). Psychospołeczne aspekty życia rodzinnego (283-298). Warszawa: Difin SA.
7. Lachowska B. (2009). Synergia między pracą a rodziną. Badania aktywnych zawodowo par małżeńskich mających dzieci. W: Z. Uchnast (red.). Synergia w relacjach interpersonalnych i w organizacjach. Wybrane zagadnienia z psychologii kierowania (157-170). Lublin-Nowy Sącz: TN KUL; WSB – National-Louis University.
8. Lachowska B. (2008). Wzajemne oddziaływania pracy i rodziny – perspektywa konfliktu i facylitacji. W: L. Golińska i B. Dudek (red.). Rodzina i praca z perspektywy wyzwań i zagrożeń (431-444). Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.

